

SLABOVIDOST KOD PREDŠKOLARACA

Sve ono što niste znali o skrivenim oftalmološkim problemima vaših mališana otkrivaju vam eksperți iz Specijalne bolnice *Sveti Vid*

Preduzeli ste sve mjere kako biste svom djetetu obezbijedili normalan rast i razvoj, uključili ga u kolektiv, pružili mu svu ljubav i pažnju. Sada kada ste zakazali časove tenisa, fudbala, košarke, u namjeri da se dijete pravilno psihofizički razvija i socijalizuje, primjećujete da se ono povlači u sebe, da je nesigurno i nespretno? Vaš školarac nailazi na još jedan problem, gubi pažnju u školi i ne završava zadatke. A vi niste ni pomislili da dijete nema ni motornih, ni psihičkih smetnji,

već da jednostavno ne vidi dobro. Nevjerica! Kako je moguće?! Prije odluke o uključivanju u sportske aktivnosti, obavili ste oftalmološki pregled. Doduše, kratko je trajao i zapravo niste ni dobili pravu informaciju. "Gdje je greška?", pita se većina roditelja. Nažalost, ovakvih primjera je mnogo, nije riječ o pojedinačnom slučaju. Pregled djeteta predškolskog uzrasta često se obavlja vrlo površno, bez zadržavanja i traganja za važnim stvarima. A ova procedura mnogo je zahtjevnija nego kod odraslih, budući

da se ne zasniva na subjektivnom iskazu, već na stvarnim, objektivnim pokazateljima potencijalnih smetnji za razvoj vida. Stoga je odgovornost, i ljekara i porodice, u ovom slučaju mnogo veća. Zbog postojećih zabluda vezanih za probleme dječje oftalmologije i veliki broj propuštenih slučajeva djece koja su mogla na vrijeme da isprave slabovidost, obratili smo se Specijalnoj bolnici *Sveti Vid*, mjestu koje je referenca za probleme slabovidosti djece predškolskog uzrasta.

ŠTA SU NAJČEŠĆE SMETNJE KOJE SE SREĆU KOD PREDŠKOLSKE DJECE?

Najčešće smetnje je, na svu sreću, najlakše riješiti. Stoga ih ne smatramo velikim problemom u dječijem uzrastu. To su razrokost, skretanje očiju – strabizam i greške refrakcije, odnosno dioptrija. Kada se rano reaguje, već u uzrastu od nekoliko mjeseci, u slučaju strabizma, i od treće do pete godine, za pojavu dioptrije, u velikom procentu imaćemo izlječeno dijete, s odnjegovanim funkcijom vida, bez bilo kakvih smetnji – i tokom školovanja i kasnijeg života. Ukoliko se to propusti, što se u našem okruženju često dešava, onda će se roditelji u školskom uzrastu djeteta suočiti sa slabovidnošću koja će ostati za cijeli život. Operacija strabizma, ili laserska korekcija dioptrije u kasnijem dobu – ako je u pitanju netretirana slabovidost, neće pomoći u postizanju bolje vidne oštirine.

KADA SE KOD DJECE PRIMJENJUJE LASERSKA KOREKCJA DIOPTRIJE?

Laserska korekcija dioptrije kod djece predškolskog uzrasta nije nova stvar. U primjeni je od sredine devedesetih godina, dakle gotovo četvrtinu vijeka. Kod ovih mališana, laser se radi samo u strogo definisanim situacijama. Kod odraslih mlađih ljudi, laser se koristi u korekciji dioptrije, kada se oni žele oslobođiti kontaktnih sočiva i naočala iz različitih razloga, a kod djece – KADA MORA, zato što će – u protivnom – slabovidost ostati za cijeli život. To su one situacije u kojima djetetu naočale ne mogu pomoći, a kontaktne sočivo ne može da koristi zbog uzrasta!

KOJE SU TO SITUACIJE KADA SE MORA RADITI LASERSKA KOREKCJA DIOPTRIJE, A STO U NASEM OKRUŽENJU I DALJE STVARA ZABLUGE?

To je jasno definisano. I toga se pridržavamo:

1. VELIKA RAZLIKA U DIOPTRIJI NA OBA OKA.

ZABLUDA: Naočale

Najčešće će oko s velikom dioptrijom imati manju dioptriju u naočalima, da bi se "izjednačilo" s drugim, a onda se ide sa zatvaranjem "boljeg" oka. To baš i nema mnogo smisla. Nekorigovano "slabije" oko i dalje će vidjeti mutno, što znači da ste unaprijed osudili dijete na slabovidost.

ISTINA: Laserska korekcija

Pomoću nje, dioptrija će se u potpunosti korigovati, a nakon toga uslijediće i zatvaranje "boljeg" oka na nekoliko sati dnevno, obično kad se dijete igra. Nakon pune korekcije, primjetite da se mališan neće opirati zatvaranju, te će i efekat ispravljanja slabovidosti biti sve bolji.

DUGOGODIŠNJA PREDANOST PRAVIM PRINCIPIMA SAVREMENE OFTALMOLOGIJE I VISOK NIVO OČNE HIRURGIJE SVRSTALI SU SVETI VID MEĐU REFERENTNE USTANOVE U SVIJETU

2. ASTIGMATIZAM

ZABLUDA: Naočale

U višim vrijednostima, pogotovo u slučaju razlike između očiju, naočale su beskorisne. Nekorigovan astigmatizam ima visok potencijal za slabovidost. Mi to zovemo ambliogenom manom.

ISTINA: Laserska korekcija

Na ovaj način dijete neće imati "iskriviljenu" sliku kao s naočalima.

3. AKOMODATIVNI STRABIZAM

Definiše se kao skretanje očiju uslijed prejake akomodacije, najčešće zbog visoke dioptrije u plusu. Može se ispraviti naočalima, pogotovo kad je dioptrija na oba oka slična. Oči su u pravilnom položaju dok dijete ima korekciju. Kada skinе naočale – skreću. Problem nastaje kod školaraca, posebno na časovima fizičkog vaspitanja, jer oni ne mogu udovoljiti zahtjevima i ispratiti sve aktivnosti na spravama.

ZABLUDA: Operacija strabizma

ISTINA: Laserska korekcija dioptrije

Na ovaj način, otklanja se uzrok prejake akomodacije, skretanja očiju i postiže se pravilan položaj, bez operacije strabizma. U slučajevima parcijalno akomodativnog strabizma, radi se laserska korekcija dioptrije, a nekoliko mjeseci (tri do šest) nakon toga i manja dokorekcija operacijom strabizma, naravno ukoliko bude potrebe za tim.

4. Djeca s posebnim potrebama

Popravljanje vidne funkcije i te kako pozitivno utiče na ostvarivanje boljeg odgovora na cjelokupni tretman psihomotornih aktivnosti ove djece.

ZABLUDA: Dati provizorno naočale, uz objašnjenje da će dijete biti stalno zavisno od

druge osobe i da nema potrebe za boljim vidom.

ISTINA: Laserska korekcija dioptrije kod ove djece, u lakoj inhalacionoj anesteziji, omogućuje kasnije bolji kontakt s terapeutom. Ova djeca postaju mnogo sigurnija i pokazuju brži napredak u motorici.

PEDIJATRIJSKI SVJETSKI CENTRI ODAVNO SE BAVE OVOM PROBLEMATIKOM. ZASTO U NASEM OKRUŽENJU NE NAILAZIMO NA NAMJERU DA SE OVOJ DJECI POMOGNE?

Oftalmolozi koji se ne bave ovom patologijom upućuju djecu u centre specijalizovane za dječju oftalmološku problematiku. Tako je u svijetu. Kod nas, nažalost, ne postoji svijest o tome, pa se roditelji samo zaplaše i problem se odlaže za kasnije. Kada imate dijete kod kojeg je propušteno da se ispravi dioptrijski problem na vrijeme, negdje oko treće/četvrte godine, a ono sada već ima osamnaest i visoku dioptriju na jednom oku, neadekvatno korigovanu, laser neće popraviti slabovidost u tom kasnijem dobu. Korekcija dioptrije je jedna stvar, a oština vida koja proizilazi iz te korigovane dioptrije sasvim nešto drugo. Kada je greška takva da se ne može popraviti naočalima, rješenje je laser.

Sveti Vid jedan je od svjetskih centara koji se bavi dječjom oftalmologijom, na čelu sa prof. dr Rudolfom Autratom, već dugi niz godina.

Posjeduje veliki broj publikacija i najvećih priznanja u svjetskim oftalmološkim krugovima u oblasti dječje oftalmologije i laserskih procedura korekcije dioptrije kod mališana u specijalnim indikacijama. Cilj nam je bio da popunimo praznine koje postoje na domaćem terenu. Naše dugogodišnje iskustvo pokazuje sjajne rezultate u postizanju bolje vidne oštirine, odnosno smanjenju slabovidosti kod djece, praćeno dugi niz godina. Nedavno je Sveti Vid dobio još jedno veliko priznanje – Nagradu za postignute rezultate u dječjoj oftalmologiji, uručenu na Evropskom kongresu udruženja za refraktivnu hirurgiju i hirurgiju katarakte. Takođe, djeca s ispravljenim nedostacima u vidu u ranom uzrastu postaju zadovoljnija, otvorenija za saradnju, spretnija i sretnija.

SAVJETI ZA RODITELJE

Evo koje simptome kod mališana nikako ne smijete da zanemarite...

- Pratite da li vaše dijete reaguje na svjetlo, prati pogledom, hvata igračke, kako se kreće... i reagujte čim primijetite da nešto nije u redu.
- Ukoliko vam se učini da oko vašeg mališana skreće, obavezno se obratite oftalmologu. Skretanje oka nije prirodno i ne čekajte da prođu godine da se to samo ispravi.
- Obratite pažnju i na to da li se vaše dijete primiče televizoru i krivi glavu kad fiksira pogledom.
- I bijela zjenica signal je za posjetu oftalmologu.
- Ukoliko vašem mališanu smeta svjetlo, moguće je da je uzrok toga oftalmološki problem.